

Szemes Péter

Hurrá, repülünk!

A Badzika a Griffben

Frick Nóra
Badzika
szerepében

Minden bizonnyal a művészetértők számára nem szükséges részletekbe menően elemeznünk azt a tényt, mekkora szerepe van az idénynyitó bemutatónak egy színházi társulat életében. Elegendő annyit mondanunk róla, hogy egy lezárt etap utáni új szakasz kezdeteként az első előadás pozíciójánál fogva is gondos darabválasztást, különösen alapos művészi előkészítő munkát és kivitelezést igényel, hiszen nemcsak a benne részesek és a nyári szünet után újra összeállt – jelen esetben többé-kevésbé átfarmálódott – együttes többi tagja, de a közönség, esetenként a szakma részéről is feszült várakozást kelt. Jól vagy rosszul „megcsináltsága”, sikere vagy sikertelensége pedig az évad egészét is meghatározza, hiszen zsinórmértékként szolgál a következő előadások számára, bizonyos értelemben önmagában véve és a befogadói oldalról is viszonyítási pontként szolgál. Tegyük hozzá: az elkövetkező előadás-alkalmak és a másutt történő színrevitel vonatkozásában nem kevésbé, hiszen ezúttal ősbemutatóról van szó. Nyitányként ennek felvállalása – a fentebbiek

tükrében – nem kevés bátorságra vall a zalaegerszegi Griff Bábszínház vezetői részéről, különösen, hogy egy könnyebb sikert, biztosabb tetszést garantáló, országosan ismert szerző darabja, esetleg egy leporolt és némiképp újraformált klasszikus helyett első komolyabb, önálló írásával jelentkező alkotó mutatkozott be, ráadásul rendezőként is. A magunk részéről mégis csak elismeréssel szólhatunk a produkcióról, hiszen Lőrincz Zsuzsa mindkét minőségében megállta a helyét. S nem előzmények nélküli volt azért az ő debütálása, hiszen az elmúlt két idény több előadásában dramaturgként működött közre és a nyár folyamán *Az ünnep* című film rendezőjeként is megismerhette tehetségét a közönség. A *Badzika* szövege pedig már kimunkált írói megoldásokat, színre vitelében ügyes és találó leleményeket is felmutat, melyeket csak erősítenek Bereményi Géza találó dalai.

Anézótér repülőgépbelsőt idéz, csatos ülésekkel és oldalt kör alakú ablakokkal, ami nyilvánvalóan jelzi, hogy az elkövetkezőkben mindannyian utazás részesei leszünk. A bábos díszlet egy gyerekszoba belseje,

ahol két fiú veszekszik. Ádám, az idősebbik testvér birkózófogást mutat öccsének és láthatatlan barátja, Badzika miatt csúfolja, mire Bálint édesanyjukat hívja segítségül. A felnőtt jelenlét elsimítja a vitát, a kisebbik fiú a béke jeleként még testvére játékreplőjét is megkapja, s az is kiderül, hogy noha másnap lesz az Anya születésnapja, apjuk üzleti elfoglaltsága miatt nem tud részt venni az ünnepen. Az altatódal ellenére, miután egyedül maradnak, a gyerekek nem alszanak el, hanem édesapjuk hazautjáról beszélgetnek. A dialógusban való jelenlét fenntartását Ádám részéről nehezíti, hogy Bálint néha láthatatlan barátjához szól, aki természetesen nem válaszol – legalábbis a színjáték világán belül. Létezéséről a jelenetváltást követően győződhetünk meg – a repülőgép belsejében ő az utasításokat osztó légikisasszony. Azonban egyelőre nem tudnak felszállni, mert nincs pilóta, míg végül Ádám rövid unszólást követően vállalja ezt a szerepet és felengedi a gépre az elkészült utasként érkező Bálintot is. Ő most az Apa, aki tárgyalásai lezárása után siet haza Magyarországra feleségéhez és két fiához. Próbál kapcsolatot létesíteni a mellette ülő utasokkal/nézőkkel, mikor a repülő hirtelen zuhanni kezd, a várakozásokkal ellentétben azonban nem lefele, hanem az űr irányába. (Az eközben elhangzó *Zuhanás-dal* a darab egyik legjobb betéte.) Az általános zűrzavarnak végül a reggel és a földön fekvő gyerekeket ébresztő Anya hangja vet véget. Mivel eljött a nagy ünnep napja, a fiúk azon gondolkodnak, mivel lépnek meg édesanyjukat, az utazók sorsa miatt érzett felelősség viszont visszaüzi őket a gépre. Elhagyottnak tűnő bolygón landoltak, ahol a Pilóta, a Légikisasszony és az Utas a kifogyott kerozin pótlásának lehetséges forrását indul megkeresni. Ehelyett egy biciklit találnak, amin a két fiú veszekedni kezd, a lány kívánságára pedig különböző hajszíniú babák kerülnek elő a semmiből, majd tűnnek el újra. A fogadásukra érkező, és csak énekszóval kommunikáló – ami a szégyenlős testvérek között újabb játékra ad alkalmat – Bolygó lány dalából kiderül, hogy itt mindenkinek teljesül egy nagy vágya, ha erősen gondol rá. A szerencsétlenül járt utazók megegyeznek benne, hogy a Légikisasszony a kerozinra, az Utas minden aznap úton levő szerencsés hazatérésére, a Pilóta pedig az aznap születettek boldogságára koncentrál. A gépre visszatérve mégis azt tapasztalják, hogy a tank üres, nem tudnak továbbmenni. Az utaskísérő a háta mögött előkerülő baba felfedezése és eltávolítása után már a megbeszéltek szerint jár el, így nincs akadály a repülő felszállásának. Közben Anya behozza a fiúk reggelijét, de amint becsukódik mögötte az ajtó, ők már ismét a fedélzeten teremnek. Az utazás rövid ideig zökkenőmentesen folytatódik, mikor ismét gondok adódnak és a gép újra zuhanni kezd. Ismeretlen bolygón landolnak, ahol egy furcsa, csengős ruhát viselő férfivel találkozhatnak. Nehezen tudják megértetni magukat vele egészen addig, míg rá nem jönnek, hogy ő mutogatással

kommunikál. Az egyik utas/néző bevonásával, az Activity társasjátékban ismert módon (ennek a színjáték világába beemelése találó megoldás, a kis befogadók azonban életkorukból adódóan nem valószínű, hogy értelmezni tudták a gesztust) jelzik az idegennek a velük történeteket, és hogy segítséget kérnek. Ő egy alkatrészt ad át, amely a gépből esett ki, és amit helyére illesztve folytatódhat a félbeszakított utazás. Anya lép a szobába – fejbe veri az ajtóval Badzikát – és szól a két testvérnek, hogy csináljanak rendet és segítsenek teríteni, akkor ehetnek tortát. Ádám és Bálint összevesznek, de a vitájuk gyorsan elsimul, így a repülő utasai tovább indulhatnak. A megfelelő magasság elérése után immár harmadszor kezdenek zuhanni, ám ezúttal a célállomáson, Magyarországon érnek sikerrel földet és két bicikli, valamint egy baba is előkerül. A hazaérkező Apát az Anya és a kopogtatása elől elbújt fiúk nagy örömmel fogadják, különösen, hogy az ajándékokat birtokba vehetik (a babát Ádám láthatatlan barátja kapta). Az igazi meglepetést azonban az ünnepelt szolgáltatja, mikor elárulja, hogy a család, ha minden jól megy, hét hónap múlva új jövevényvel fog gyarapodni. Ennek öröme a fiúk előadják a *Bolygó dal*t, Badzika pedig végképp távozik az őt addig befogadó körből, és Légikisasszonyként elbúcsúzik a nézőtéren ülő kis utasoktól is.

Lőrinc Zsuzsa saját dramaturgikus szövegét gondosan leképező első rendezése, egyúttal a Griff Bábszínház 2009/2010-es évadának nyitó (ős) bemutatója összességében sikeresnek mondható. Megfelelő színészeket választott az alakok színpadi megformálására, akik közül a társulat új tagja, Balázs László (Ádám/Pilóta) és a Hevesi Sándor Színházból vendégként érkezett Gábor László (Apa/Bolygó lakó) most debütált a helyi közönség előtt bábelőadásban, teljesítményüket így külön dicséret illeti. Szilinyi Arnold Bálint/Utast-ként az elmúlt szezonban megszokott megbízható, stabil alakítást nyújtotta, ismételten igazolva, hogy a nem kizárólag bábjátékos megjelenítés áll hozzá igazán közel. Frick Nóra (Badzika/Légikisasszony) és Szolnok Ágnes (Anya/Bolygó lakó) számára, magas szintű szakmai felkészültségük miatt, szinte ujjgyakorlat volt a két kettős szerep, melyet rutinnal oldottak meg. Mozsik Imre díszletei, Lőrinc Melinda összehangolt bábjai és jelmezei, valamint Horváth Károly fülbemászó zenéje tették teljessé a *Badzika* színjáték-világát. Ellenpontként mindössze annyit fogalmazhatunk meg, hogy az alakmegfeleltetés, a lélektani mechanizmusok ábrázolása, a képzelet-valóság egymásba csúsztatásának alkalmazása helyett – melyekből kérdéses, hogy a gyerekek mennyit értettek meg –, hasznosabb lett volna talán egy realistább, naturalisztikusabb eszköztárból építkező alkotást konstruálni, s azt színre vinni. Szerzőként, rendezőként Lőrinc Zsuzsának bizonyosan az is menni fog.